

Sökande och antagna i gymnasieskolan läsåret 2012/13

Skolverkets officiella statistik över vilka gymnasieprogram ungdomar har sökt i första hand baseras dels på den slutliga antagningen bland samtliga sökande den 1 juli, dels på uppgifter om vilka program nybörjarelever går på den 15 oktober.

De ungdomar som inför läsåret 2012/13 sökte till gymnasieskolan var den andra elevkullen att söka utbildning enligt Gy 2011. Till skillnad från gymnasieutbildning före 1 juli 2011 gäller särskilda behörighetskrav för studier på de nationella programmen. För behörighet till de tolv yrkesprogrammen krävs godkända betyg i minst åtta ämnen, varav svenska, engelska och matematik ska utgöra tre. Behörighetskrav för studier på de sex högskoleförberedande programmen skiljer sig något åt mellan de olika programmen, men har som grund att eleven ska ha godkända betyg i svenska, matematik, engelska och i minst nio andra ämnen.¹

Fler söker högskoleförberedande program i första hand

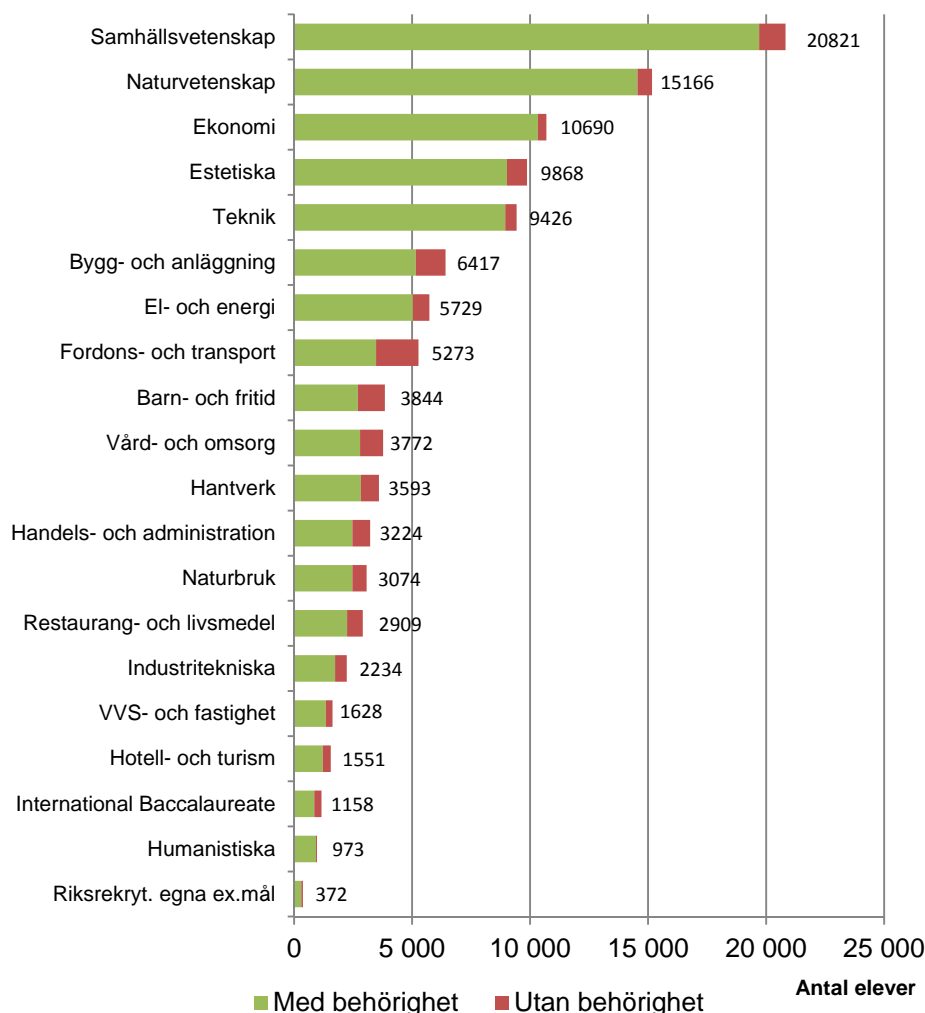
Inför läsåret 2012/13 sökte 118 500 ungdomar till gymnasieskolan. Av dessa kom 99 800, motsvarande 84 procent, direkt från grundskolan. Som en följd av mindre födelsekullar har antalet sökande till gymnasieskolan minskat med 8 700, motsvarande 7 procent, från föregående läsår. Det var 68 100 ungdomar som sökte ett högskoleförberedande program i första hand, vilket motsvarar 57 procent av de sökande. Till yrkesprogrammen sökte 43 600 ungdomar, motsvarande 37 procent av de sökande.² Jämfört med föregående läsår ökade andelen sökande till högskoleförberedande program med 2 procentenheter, samtidigt som sökande till yrkesprogram minskade i samma omfattning. Bland de kvinnor som sökte till gymnasieskolan inför 2012/13 valde 64 procent ett högskoleförberedande program i första hand, att jämföra med 52 procent bland männen. Förändringen från föregående läsår är också något större bland kvinnorna (ökning med 3 procentenheter, jämfört med 2 procentenheter bland männen).

Andelen av de sökande som hade behörighet för studier på det program som valts i första hand var 88 procent, vilket är 1 procentenhet mindre än föregående läsår. Av de ungdomar som sökte ett högskoleförberedande program i första hand var 95 procent behöriga till det aktuella programmet, att jämföra med 77 procent bland de sökande till yrkesprogram. Diagram 1 visar programvis antalet förstahandssökande samt hur många av dessa som hade behörighet för studier på det aktuella programmet.

¹ För ekonomi-, humanistiska- och samhällsvetenskapsprogrammen ska fyra av de nio övriga godkända ämnena vara geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap. För naturvetenskaps- och teknikprogrammen måste ska eleven ha godkänt i biologi, fysik och kemi. För estetiska programmet är de nio ämnena valfria - utöver svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Vissa utbildningar inom det estetiska området, International Baccalaureate, spetsutbildningar och idrottsprogram, kan ha särskilda antagningskrav och ibland tester.

² Uppgifter om sökande och antagna till introduktionsprogrammen beskrivs längre fram i denna PM.

Diagram 1: Antal förstahandssökande per program samt fördelningen av sökande med och utan behörighet till programmet.

Kommentar: Antalsuppgifter avser det totala antalet förstahandssökande per program, dvs. både elever med och utan aktuell behörighet. Uppgifter om sökande utan behörighet för det aktuella programmet inkluderar även de elever som saknar betygsuppgifter från grundskolans årskurs 9 (totalt 246 bland sökande till yrkesprogram och högskoleförberedande program).

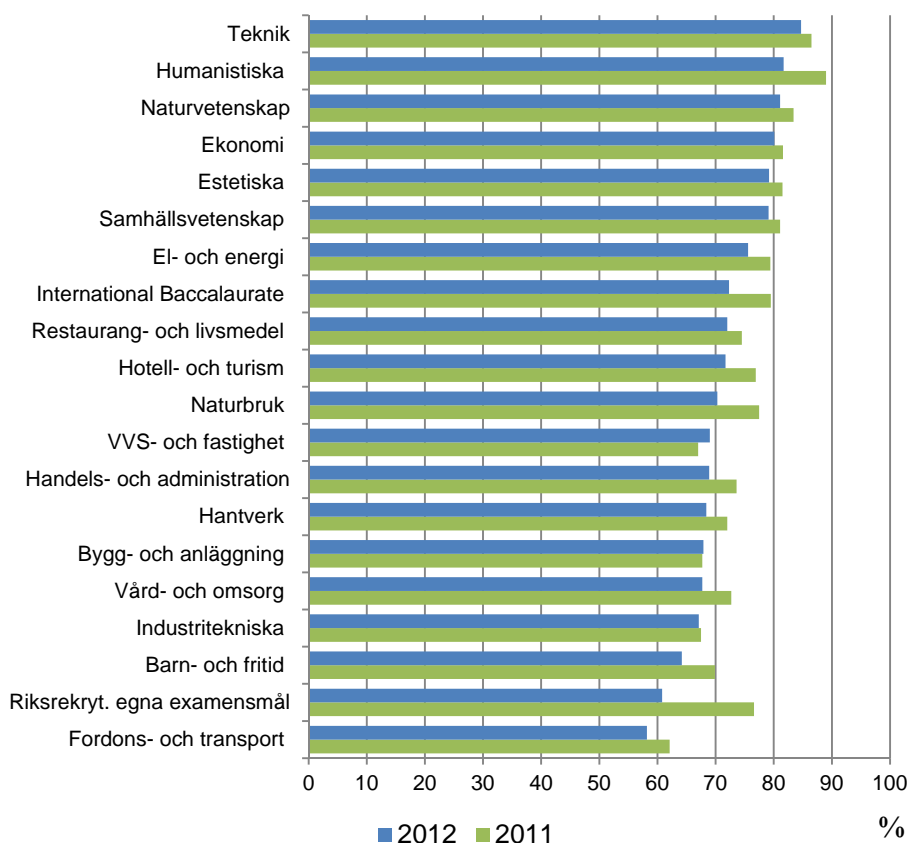
Flest förstahandssökande hade de högskoleförberedande samhällsvetenskaps- och naturvetenskapsprogrammen. Båda dessa program hade en relativt hög andel behöriga sökande (95-96 procent). Ekonomiprogrammet hade också många sökande, varav 97 procent hade aktuell behörighet. Motsvarande andel bland dem som sökt till fordons- och transportprogrammet i första hand var 66 procent, vilket var lägst bland de nationella programmen. Även bland de sökande till barn- och fritidsprogrammet var andelen som med behörighet relativt låg (70 procent). El- och energi-programmet var det yrkesprogram som hade högst andel behöriga sökande, 88 procent.

Färre antagna på förstahandsval

Uppgifter om elever som antagits på sitt förstahandsval den 1 juli utgår såväl från det program eleven sökt som från den skolenhet som sökts i första hand. Jämfört med antagningen inför läsåret 2011/12 har andelen antagna på förstahandsval den 1 juli sjunkit (från 78 till 76 procent). Detta gäller i något högre grad yrkesprogrammen, där andelen antagna på förstahandsval minskat från 72 till 68 procent mellan 1 juli 2011 och 2012. Det är vanligare att sökande till högskoleförberedande program blir antagna till sitt förstahandsval 1 juli, men även denna andel har minskat mellan de två senaste antagningarna (från 83 till 80 procent).

I diagram 2 redovisas programvis hur stor andel av de sökande eleverna som antagits på sitt förstahandsval 1 juli 2012 respektive 2011.

Diagram 2: Andelen sökande som antagits på sitt förstahandsval 1 juli 2012 respektive 2011. Procent.

Som framgår av diagram 2 har de flesta utbildningar en lägre andel sökande som antagits på sitt förstahandsval 1 juli 2012 jämfört med ett år tidigare. Störst förändring märks bland elever som antagits den 1 juli på riksrekryterande utbildningar med egna examensmål, humanistiska programmet, International Baccalaureate (samtliga utbildningar med relativt få elever) samt naturbruksprogrammet.

De elever som sökt till teknikprogrammet i första hand var i störst utsträckning antagna till programmet 1 juli (85 procent). Motsvarande andel bland sökande till samhällsvetenskapsprogrammet var 79 procent, vilket var den lägsta andelen bland de högskoleförberedande programmen, bortsett från International Baccalaureate. Bland yrkesprogrammen var sökande till el- och energiprogrammet respektive fordons- och transportprogrammet antagna i högst respektive lägst utsträckning (76 respektive 58 procent).

Många nybörjarelever läser på sitt förstahandsval

Utöver att spegla behörighet och antagning per 1 juli bland alla ungdomar som sökt gymnasieskolans program utgår statistiken också från programtillhörigheten den 15 oktober bland de elever som börjar gymnasieskolans årskurs 1 för första gången. Skillnaden i de två uppgifterna ligger följaktligen i de skilda mättillfällena, där en relativt stor elevrörlighet mellan programmen kan prägla perioden mellan 1 juli och 15 oktober. Uppgifterna per 1 juli inkluderar dessutom *samtliga* sökande ungdomar och tar, utöver programvalet, hänsyn även till vilken skolenhet som söks i första hand. Det senare mättillfället tar däremot endast hänsyn till vilket program de elever som är *nybörjare* i gymnasieskolan sökt i första hand *oavsett skolenhet*.

Av nybörjareleverna som går i årskurs 1 på nationella program studerar 92 procent på det program man sökt i första hand, vilket ligger i nivå med föregående läsår. Elever på högskoleförberedande program studerar i högre utsträckning på ett program som de sökt i första hand, jämfört med eleverna på yrkesprogram (94 respektive 89 procent).

Nybörjarelever som går i årskurs 1 på naturvetenskapsprogrammet har i högst utsträckning sökt denna utbildning i första hand (96 procent). Det program som har lägst andel elever som läser på sitt förstahandsval är det humanistiska programmet, där 83 procent valt programmet i första hand. Det yrkesprogram där elever i högst utsträckning går på sitt förstahandsval är bygg- och anläggningsprogrammet (92 procent). Motsvarande andel på handels- och administrationsprogrammet respektive industritekniska programmet är 84 procent, vilket är lägst andel bland yrkesprogrammen.

På ett flertal program med ojämn könsfördelning går det underrepresenterade könet i lägre utsträckning på sitt förstahandsval. Det humanistiska programmet visar ett sådant exempel, där 70 procent av männen går på sitt förstahandsval jämfört med 86 procent av kvinnorna. Undantag till detta mönster är ett antal program som är mansdominerade: industritekniska programmet, VVS- och fastighetsprogrammet samt teknikprogrammet. Kvinnorna som går på dessa program har i lika stor eller större utsträckning valt programmen i första hand.

Elever som söker till introduktionsprogram

För elever som saknar behörighet för studier på nationella program finns möjligheten att läsa ett av de fem introduktionsprogrammen. Programinriktat individuellt val är det enda av introduktionsprogrammen som har behörighetskrav och som,

vid sidan av yrkesintroduktion, är möjlig att söka på motsvarande sätt som de nationella programmen. Övriga introduktionsprogram beslutar anordnaren om på vilket sätt antagning sker. Behörighetskraven för studier på programinriktat individuellt val omfattar godkända betyg i svenska eller svenska som andra språk och i engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen, eller i engelska och matematik och minst tre andra ämnen.

Drygt 6 800 elever sökte ett av gymnasieskolans introduktionsprogram i första hand inför läsåret 2012/13, varav 1 400 till programinriktat individuellt val.³ Av de senare var 62 procent behöriga enligt kraven för programinriktat individuellt val och 35 procent antagna till programmet den 1 juli.

Bland de nybörjarelever som den 15 oktober går på programinriktat individuellt val i årskurs 1 har 14 procent sökt denna utbildning i första hand. Totalt går 9 800 nybörjarelever i årskurs 1 på introduktionsprogram, vilket motsvarar 10 procent av de elever som sökt till gymnasieskolan inför läsåret 2012/13 och som inte gått i gymnasieskolan tidigare.

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken ”Statistik & analys”. Där finns Sveriges officiella statistik om gymnasieskolan för läsåret 2012/13 på riksnivå samt länkar till uppgifter på läns- och kommunnivå.

³ Fördelningen av övriga sökande till introduktionsprogram var 1 750 till språkintröduktion, 1 600 till individuellt alternativ, 1 450 till yrkesintroduktion och 600 till preparandutbildning.